

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSEG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KOZLÖNYE.

KÖLÖNÍTÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre 1 kor. 80 fillér.
Vidéken postán küldve negyedévre 3 kor. 60 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adtnak vissza.
Hirdetések Árszabály szerint.

A főgimnázium ügyeiről.

— Indítvány a közgyűléshöz. —

Folyó hó 30-án lesz Szabadka szab. kir. város legközelebbi közgyűlése. Ez a közgyűlés — az előjelekből ítélve — csakugyan a tanügyi jegyében fog lefolyni. A tanügyi kérdések egész komplexuma szerepel a tárgysorozatban. Mi is jóleső érzéssel fogjuk koncedálni, hogy ez a közgyűlés kulturhivatást végzett, ha a tanügyi kérdéseket kulánisan, helyesen, közmegegyezésre fogja megoldani.

Miről is van tulajdonképen szó?

A szabadkai főgimnáziumban a fizikai—számtani szakra nincs jelenleg elegendő erő; a német szakra bealkalmazott helyettessel nincsenek megelégedve: toldozás-foltozás minden oldalon.

A csütörtöki közgyűlésen egy oly irányú indítvány kerül szőnyegre, mely hivatva van egyrészt segíteni az abszurd állapotokon, de másrészt eleget óhajt adni a törvényhatósági bizottság sokszor kifejezett kívánságának.

Szabadka szab. kir. város törvényhatósági bizottsága a tanárválasztások alkalmával ismételtelen azon határozott kívánságának adott kifejezést, hogy a város közönségének óriási többségét alkotó katolikusok sérelmet ne szenvedjenek s ezért katolikus tanárokat választott. Sőt két alkalommal épen ezen szándékkal a szerzetesek meghívását rendelte el.

Ma, midőn ismét ott állunk, hogy talán hiányos pályázati hirdetés folytán nem katolikusok, tehát nem teljesen megfelelő pályázók folyamodtak, mi pedig azon kedvező helyzetben vagyunk, hogy a törvényhatóság sokszor kifejezett óhajának helyes megoldását elősegíthetjük, a következőket proponálja az indítvány.

Mondja ki a csütörtöki közgyűlés, hogy a pályázat eredménye a katolikusokra sérelmes lévén, azt el

nem fogadja s a tanács által ez esetben kivételesen alkalmazottakat nem erősíti meg, hanem két szabadkai ifju tanerőt és pedig a latin—görög—magyar szakra Osztrogonatz Ferenc budapesti III. ker. állami gimn. okleveles helyettes tanárt (aki hajlandónak nyilatkozott az állás elfoglalására); a két matematika—fizikai állások egyikére Vojnits Tunits János szakvizsgázott tanárjelöltet gyakorló tanárnak, a másik számtani szakra pedig Prokesch Ignác nyug. tanárt hívja meg, ki már ily minőségben többször is működött.

Az indítvány megvalósulásának semmiféle különösebb akadálya nincs.

Osztrogonatz Ferenc a klasszikai szakokban első rendű erő, nem hiába került fiatalon budapesti állami iskolába. Bealkalmaztatása esetén olyan erős szabadulnak föl, akikkel az üresedésbe jött német órákat könnyen be lehet tölteni. Így megszabadulnánk egyenlőre esetleges zsidó, vagy Léváról különös szimptomák között elkövetkezett pályázóktól. A számtan—fizikai szakra pedig a fönnebb érintett megoldással szintén tiszta helyzetet lehetne teremteni.

Ez volna a csütörtökön napirendre kerülő indítványnak vejeje.

Szabadka katolikusai tegyenek róla, hogy gimnáziumuk katolicitását megóvják, őseiknek kifejezett óhaját valóra váltsák.

Az utódok az apák hagyományaihoz nem lehetnek hűtelenek. Hozzá még Szabadka fiairól van szó, akik megérdemlik, hogy idegenek ne vegyék el előlük azt a kenyeret, amelyért az ő őseik is megszállták.

ISKOLAI, EGYHÁZI, KÖZIGAZGATÁSI

és ÜGYVÉDI

nyomtatványok egyedüli

nagy raktára a

Szent Antal nyomda

Szabadkán, Rákóczi-utca 20. sz.

Hol az ellenség?

A tiszántúli reformátusok gyűléseztek minapában. Jól tették. Nem árt néha napján összegyűlni az egyféle gondolkodásuaknak, hogy eszméiket kicseréljék. De ezeken a református és evangélikus gyűléseken egy idő óta mind egy recipe szerint olyasmiről tárgyalnak, amikhez voltaképp semmi közük.

A kir. műv.-ben tökéletesedő testvéreket kezdik egy idő óta keresztyén felebarátaink követni. Most is megint a kongregációk ügyét teszik szóvá. Csodálatos az a naivitás, amellyel felülnek a magasatos eszmét hirdető tendenciózus ferdítgetéseinek.

Ezen a tiszántúli református egyházi nagygyűlésen is, amely a szekularizáció egyik apostolának, a nemrég székébe ültetett dr. Baltház püspöknek az elnöklése alatt lefolyt, Degenfeld gróf támada a kongregációkat és a kath. autonómiát. Mintha bizony a reformátusoknak más dolguk se lenne manapság, mint a kath. egyház dolgaival bibelődni. Ugyan hol jutott eszébe valakinek minálunk eddig, hogy a protestánsok egyházi belügyeit kridizálja.

Hol és mikor tiltakoztunk mi, katolikusok református, avagy evangélikus vallási egyletek megalakítása, vagy működése ellen? Ellenkezőleg, mindig örömmünkre szolgált, ha ebben a vallástalan világban bármely felekezeti bárhol vallásos egyesületeket alkotott.

De azért mégis mi vagyunk a türelmetlenek, Kálvin és Luther követői pedig a szegény, türelmes üldözöttek. Ugyan keresztyén felebarátaink! Nem gondolkoztak még az Irás ama szavain, hogy: „mit nem kívánsz megadni, ne kívánd másnak se”? Mit szólóánk ahhoz, ha egyszer mi is az Onök példájára el kezdenénk a protestáns egyházak belső ügyeibe avatkozni? Mi köze a tiszántúli református nagygyűlésnek a kath. autonómia meg vagy meg nem alkotásának kérdéséhez, mikor van nekik autonómiájuk már régóta.

Hiszen még örülniök is kellene, hogy a kath. autonómia megalkotásával megszűnnek a kath. egyház állami jellege.

A protestáns egyházak érdekében állana, ha inkább azzal az úramlattal törődnének, amely a keresztény világnézet ellen megindult. Ha velünk közösen állanának csatasorba az ország keresztény jellegének védelmére. Mert higgyék el, keresztyén felebarátaink, nem a kongregációk veszélyese a nemzeti eszmére, hanem azok az egyesületek, amelyek az eszme megszenteltetésének tartják a nemzeti törekvéseket.

Kinoses kalendárium az összes naptárak
Mikszáth Almanach 1912. évre kaphatók:
Borsszem Jankó naptára Telefon 283. **Szabadkán,** Telefon 283.
Krécsi A. Nándor könyv-, zenemű- és papirkereskedésében.

Ezek ép úgy az Onök, mint a mi ellenségeink.

Higyjék el, hogy ha a kath. egyházzal el tudnának bánni, a protestáns egyházak kerülnének sorra. Ezért ne üljenek fel a ketesztény világnézet ellenségeinek, győződjenek meg, — hisz mi sem könnyebb — a kongregációk nemzeti, minden felekezeti viszálykodástól ment működéséről és álljanak sorompóba azok ellen, akik szerint „a vallás, mint világnézet elfogadhatatlan.” Ez pedig nemcsak a kath. vallásra vonatkozik, hanem minden vallásra. Ertsük meg egyszer már egymást, keresztyén felebarátaink!

ZULFKÁR.

Kérelem.

Németh Kelemen, szentferencrendi áldozár, főgimnáziumi tanár Szabadkán mondott aranymiséje alkalmából alapítványt tett egy Szent Ferenc tiszteletére, a szabadkai zárdatemplomban építendő oltárra.

Sajnos, hogy hónapok óta sem jött össze elegendő pénz, hogy az oltárt elkészíthessék. Adakozzunk tehát, megmutatandó tiszteletünket a nagy szent és méltó utódai iránt, akik annyi könyvet szártanak föl jótékonyaságaikkal, annyi lelket vigasztalnak meg a krisztusi szeretet szavaival.

Harmadrendű testvérek, rajtunk most most a sor, hogy lerójjuk hálánkat. Adakozzunk és buzdítsunk adakozásra. Ne csak áldozunk, hanem hozzunk is áldozatot, hogy édesebb, boldogítóbb legyen a szent áldozáshoz való járulásunk. Így leszünk szent Ferenc igaz követői.

Közeleg a karácsony, Krisztusurunk születésének ünnepe. Emeljünk oltárt az ő dicsőítésére és szent Ferenc tiszteletére, a helybeli szentferencrendi atyák és lelkes főnökük öröme.

Amit elmulasztottunk, pótoljuk. Tettel mutassuk meg, hogy szilárd alapon nyugszik a harmadrend, mert lelkeikben igaz szeretet, őszinte lelkesedés él.

Egy terciarius.

A szabadkai tanítók drágasági pótléka.

A mai drágasági viszonyokat legjobban érzi: a fix fizetéssel dotált hivatalnok osztály. A termelők minden cikkeiket horribilis árért adják. A tanítók — Szabadkán az ország leggazdagabb városában — oly fizetésben részesülnek, amiből csak a legnagyobb nélkülözések mellett élhetnek meg. Pedig bizony megérdemelnék, hogy jobb anyagi helyzetbe juttassuk azt az osztályt, mely a legidegölőbb szellemi munkát végzi.

A „Pesti Napló“ december 23-iki száma közli, hogy Lukács László miniszter a legközelebbi napokban javaslatot terjeszt a képviselőház elé a tisztviselők és a tanítók drágasági pótléka ügyében.

Az állami tanítók mindenütt jobb fizetésben részesülnek, mint a községi tanítók s ha ők abból a fizetésből, amely ez idő szerint van nekik — nem élhetnek, hogyan élhetnek meg a sokkal kevesebb dotációval bíró községi tanítók!

Amint tudjuk, holnap lesz az értekezlet, amelyen előkészítik a közgyűlésen tárgyalandó ügyeket s főképpen a szabadkai tanítók kérvényét, amelyben 300 korona drágasági pótlékot kérnek.

Ilyen indítvány, amelyet 190 bizottsági tag irt alá, még nem adatott be a közgyűléshez. A szabadkai törvényhatósági bizottságnak ez abszolút többségét képezi s ha az abszolút többség akarja, kívánja, hogy a tanítók mostoha helyzetén némiképpen segítsen, a városi hatóság sem térhet ki ez elől megtagadó javaslattal.

Hisszük s meg vagyunk győződve arról, hogy Szabadka város törvényhatósági bizottsága a tanítók kérését teljesíteni fogja s ezáltal alkalmat ad arra, hogy a tanítók nagy és magasztos munkájukat a szó legnemesebb értelmében végezhessék el.

A tanítószág mindig szerény volt, amit most kér, az is szeréység. Havi 25 kor., hisz a piaci árakat is alig fedezheti ebből!

A Szabad Lyceum Liszt-estélye. Liszt Ferenc ismertetése. „Jöjj tenger csillaga! . . .“

Szabadka, nov. 25.

Tegnap délután öt órakor volt a Szabad Lyceum első irodalmi zsúrja a gimnázium dísztermében előkelő közönség jelenlétében.

Mosolygó, meleg volt a hangulat. Szép asszonyok, leányok zsufolásig megtöltötték a termet. Valósággal üvegház lett a gimnázium komor, visszhangos díszterme, sok, sok pompás virággal és bimbóval. Még a falak komorsága is mintha egészen eltűnt volna.

Tegnap Patyi István olvasott fel egy csomó verset általános tetszés mellett. Azután jött a nap klüje-e, Koller Ferenc zenei tanárnak gyönyörűen megkonstruált értekezése Liszt Ferencről. Felolvasása után pedig hegedűn eljátszotta Liszt Ferenc „Jöjj tenger csillaga! . . .“ című munkáját feleségének, Wolszky Emiliának zongorakiséréttel. Dörgő taps jutalmazta Koller munkáját.

A közönség egy kellemesen eltöltött est emlékével távozott a gimnázium komor falai közül.

Ujvidék közgyűlése.

Ujvidék szab. kir. város törvényhatósági bizottsága f. é. november hó 23 án, csütörtökön délután 4 órakor dr. Demetrovics polgármester elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés ez alkalommal rövid tartalmu volt, mert már 5 órakor befejeződött.

A közgyűlés elsősorban az 1911. évi fősorozásra vonatkozólag intézkedik. A város hatóságának képviselőjében, a sorozóbizottság elnöke: dr. Demetrovics polgármester, az állandó sorozó bizottság elnöke, Profuma Béla alpolgármester, helyettes-elnöke Gerster Géza városi tanácsnok, civil orvosa dr. Offner Mór, bizalmi férfiak: Brunner Ede és Zsikics Milos. — A törvényhatóság a délvidék építőanyaggyár céljaira 5 holdnyi területet enged át egyenként 1600 koronával az építő részvénytársaságnak, — Linarics Vilmos ujvidéki lakónak pedig műkögyár céljára három holdat ugyancsak holdanként 1600 koronával.

A közgyűlés elfogadja és jóváhagyja a városi közkórház 1910. évi zárszámadását — Huszonhárom választott törvényhatósági bizottsági tagnak mandátuma ez év végén lejár. Az új választás napjául f. évi decem-

ber 11 ikét tűzik ki. Választási elnökök az I. kerületben Dietzgen Gábor, a II-ban dr. Szelezák Lajos; a III-ban Vilics Mark. — Ennek megállapításával a közgyűlés véget ért.

Bácska virilistáiról.

Vármegyénk háromszáz virilistája közt a legelső helyen szerepel: Chotek Rezső gróf 90.012 korona adóval, a legutolsó virilistának 1182 kor. adója van.

Foglalkozás szerint ekként oszlanak meg a virilisták; van köztük: 30 nagybirtokos, 196 földbirtokos, 3 gazdász, 2 gyáros, 9 kereskedő, 1 pátriarka, 16 róm. kath. lelkész, 3 gör. keleti, 1 ref. lelkész, 5 főispán, 1 szolgabíró, 1 bérlő, 16 ügyvéd, 5 mérnök, 1 táblabíró, 4 gyógyszerész, 4 orvos, 1 bankár, 1 kir. közjegyző.

A vármegye 132 községe közül csakis 76-nak van virilista megyei képviselője. 56 községben egy sem lakik. Legtöbb megyei virilistája van: Óbecsének 49, utána jön Zenta 26, Ada 17, Szenttamás 16, Kossuthfalva 9, Apatin, Bácsföldvár, Cservenka, Mohol 6—6, Kula, Magyarkanizsa, Péterréve, Palánka, Torzsa 5—5, Titel, Szépliget, Orszállás, Kerény, Ujverbász, 4—4 virilistával.

A járások szerint ekként oszlanak meg a virilisták: az óbecsei járásban van 77 virilista, a zentaiban 56, a kulaiban 22, a topolyaiban 21, a bácsalmásiban 16, a zomboriban 14, a palánkaiban 13, az apatiniban 11, az ujvidékiben 10, a hodszáiban 7, a bajaiban és titeliben 6—6, a zsabalyaiban 4. Ezenkívül Zomborban lakik 13, Szabadkán 7, Budapesten 6, Baján 6, Ujvidéken 5, Szegeden 3, Karlócán 2 és Horgoson 1 bácskai virilista.

Vallás szerint van közöttük: 132 róm. kath., 60 gör. kel., 10 ref., 24 luther. és 74 izraelita.

Tiszaparti.

HIREK.

Ujhold vasárnapján.

A szabadkai Oltáregylet f. hó 26 án tartandó rendes havi ajtatosságának sorrendje:

Reggel 8 órakor szentségkítétel;
11 és fél órakor az Urinők imaórája;
12—1-ig a bunyevácok „ „ „
1—2 ig magyarok „ „ „
2—2 és fél-ig az olvasó egylet „ „ „
2 és fél órakor szt beszéd (magyar);
3 órakor litánia és Szentségbetétel.

Hétfőn f. hó 27-én az Iskolánékné zárdájában d. u. 4 órakor tartja az Oltáregylet rendes havi választmányi és terjesztő női ülését, melyre a választmány és terjesztőnők t. tagjainak minél számosabb megjelenését kéri. Az Elnökség.

Kosárfonó tanfolyam a keresztyén szociálista egyesületben.

Felhívás!

Felkivátnak mindazok, akik a keresztyén szociálista egyesületben most megtartandó kosárfonó tanfolyamra beiratkoztak, hogy vasárnap d. e. 11 órakor a keresztyén szociálista egyesület Mátyás urcai házában, a tanfolyam kezdetének megállapítása végett okvetlenül megjelenjenek.

Esetleges újabb jelentkezőket is szívesen lát az Egyesület elnöksége.

SEPSI TESTVÉREK műfestészeti és vegytisztító intézete

SZABADKÁN, Gombkötő-utca 2. szám.

Telep: Beresényi-utca 314.

Ruhákat festésre, tisztításra legolesőbban vállalunk szavatosság mellett. Különös figyelmébe ajánljuk a közönségnek szörme, bőrkabátok stb. tisztítását, melyre külön e célra berendezkedtünk. Postai megbízásokat pontosan eszközölünk. Telefonszám 344.

— **A diadalmas népszövetség.** A moholi öt választó kerületben f. hó 22 én tartott meg a községi képviselőválasztás. Megválasztott az I. kerületben Mátity Szimó és Marjanov Péró; a II.-ban Raffai György Antal fia, Muzslai András; a III.-ban Németh Antal, Lakatos Ferenc gépész; a IV.-ben Patyi Pál, Világos György; az V.-ben Onodi Ferenc és Ander József ifju. A két első kivételével egytől-egyig ellenzéki, népszövetségi tagok.

— **Sajtóhiba.** Egyik számunkban megírtuk, hogy Balázsevits Marianna egy mellékoltárt csináltatott a tavankuti templomban. A névbe sajtóhiba esuzzott. Az igazi név Balázsevits Marinkics.

— **25 éves jubileum.** A szabadkai m. kir. posta- és táv. felügyelő, déghi Sebestyén Zoltán, állami szolgálatának 25 éves fordulóját üli meg hétfőn s ekkor társas vacsora lesz a Pest szállóban tiszteletére.

— **A megyei számvevőségek visszaállítása.** Abauj vármegye törvényhatósága határozatot hozott, melyben a számvevőségeknek a vármegyéhez való visszahelyezése mellett foglal állást. A határozatot Bácsbodrog vármegyének is megküldték hasonló szellemű határozat hozatal végett.

— **Katalin Bál.** A „Szabadkai Katolikus Legényegyesület” 1911. évi november hó 26-án este 8 órakor, saját disztermében (IV. kör, Rákóczy-utca, 20. szám) Katalin-Bálat rendez, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja a vigalmi-bizottság. Belépőjegy ára: személyenkint egy korona, este a pénztárnál 1 korona 20 fillér. Kisérőanyák belépődíjat nem fizetnek! Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag fognak nyugtázni.

— **Megszökött baritonista.** A szabadkai színháznak baritonistája ma éjjel megszökött Szabadkáról. Sárosi Andornak különben is viharos multja van. Összes szerepeit egy kardalossal adatta át a színházi titkárnak. Ma este a Kis grófban kellett volna neki játszania. Így most este beugrás lesz; kívánjuk, hogy a kísérlet sikerüljön.

— **Eltűntek.** Ma három távirat érkezett Szabadkára a bűnügyi rendőrkapitányhoz és három eltűnt leányt kerestek. Ujvidékről Fischbein Gizella gyengeelméjű, Zomborból Lukics Domo gyengeelméjű és Madarásról Horanyec Mária tűnt el.

— **Kilötte a szemét.** Tóth Miklós vadőr a kanizsai határban, a Kopasz féle réti mezőőr lakása közelében egy vadorzót vett észre. Utánna ment s mikor elérte, zálogba akarta venni a puskáját, de a vadorzó erre vállához kapta a puskáját s a vadőrre akart löni. A vadőr, amint ezt észrevette, minden célzás nélkül rálőtt a vadorzóra, akinek a karját találta, azonkívül kilötte egyik szemét. — Az ismeretlen vadorzó — mint hírlik — zentai lakos s most a kórházban fekszik.

— **Nagy tombola estély az Euró pában.** Az Európa kávéházban folyó hó 26-án, vasárnap este az első szabadkai tambura zenekar játéka mellett az Európa kávéház tulajdonosa tombola estélyt rendez.

Elfogott

**bolgár cirkuszalkalmazott.
Rablógyilkossági kísérlet.**

Jó fogást csinált az ujvidéki rendőrség: nagy gazembert tartóztatott le, aki hazájának börtönéből szökött Magyarországra, de nem megjavulni, hanem hogy újabb gazságokat kövessen el.

Az elfogott neve Czankov Nikola cirkuszalkalmazott. Egy szegedi urinó rablógyilkossági kísérlet miatt tett ellene feljelentést.

Szófiából meg arról értesítették az ujvidéki rendőrséget, hogy Czankov ott már el volt itélve lopás miatt, de a börtönből megszökött.

Ujvidéken Alekszijej István név alatt tartózkodott. Most diplomáciai tárgyalások folynak avégett, adnak ki az elfogott gazembert Bulgáriának.

Házasság akadályokkal.

**A póruljárt prételjek.
Hogy mulatnak Rókusban.**

Nagy lakodalom állt Szabadka-Szt. Rókus egyik jónevű bonyevác házában. A menyasszonyt, a szépséges Báich Mariskát már elhozták szerelmes lovagjának, vőlegényének, a Brnics-Milodánovics fiúnak ere sze alá.

Jókedvű volt mindenki. A vőlegény kecsesen járta a táncot párjával; a vőfélyek, nyoszolyóleányok már félig rekedtre kiabálták magukat, de azért a hangulat még nem állt a legfelsőbb fokon. Ez a terminus t. i. csak akkor áll be, ha a prételjek, a menyasszony rokonsága, sógorsága lát be a vőlegényes házhoz.

A prételjek minden rendes bonyevác lakodalomban esti 11 óra felé be is szoktak állítani. Akkor kezdődik a hajrá.

Báich Mariska is váltig nézett a kiskapu felé: vajjon nem jönnek e még? Végre megjöttek. Vig tamburaszó, ének jelezte érkezésüket, hangos volt az utca, merre merre jöttek.

Báich Mariska akkor szemérmesen oda állt a küszöbre, hogy fogadhassa rokonait, a prételjeket.

De jaj, nagy volt a baj. A vőlegény hozzátartozói nem engedték be a prételjeket. Mikor pedig azok ősi jussukra kezdtek hivatkozni, kutyákat uszítottak rájuk. A megszegyenített prételjek nagyobb kellemtelenség elkerülése céljából szépen elsomfordáltak. A szegény menyasszony pedig mint egy kőszobor állt a földühödött uj rokonság között. Keze-lába mintha megdermedt volna.

A cifra mulatságnak a vége az volt, hogy Báich Mariskát másnap reggel nagybetegen a szüleihez vitték vissza.

Igy mulatnak a Rókusban.

Gyilkos legény.

Agyonszurták a lány miatt.

Szerdán este 8—9 óra között a zentai főtérről hazafelé tartottak Horváth János Szücs-utcai 16 éves István fia és Juhász Lajos 16 éves fiu, a felsővárosi keresztény fogyasztási szövetkezet tanoncai. Amint a Tópart-utcán haladtak, összetalálkoztak Mándy gépkereskedő cselédjével, akit meg-invitaltak egy kis sétára. A leány hajlotta szép szóra s csakhamar hármasban sétálgattak le-fel az utcákon tréfálva, nevetgélve.

Amint a jókedvű társaság a Kard-utcában levő Harsányi tanító háza elé ért, egyszerre három suhanc: névszerint Pintér Mihály, Libár Gergely és Tripolszki János (Péter fia) toppant elbük.

— Odébb a lánytól taknyosok! szölt oda Tripolszki s a következő percben Pintér pofoncsapta Juhászt, Libár sikapta Horváth kezéből a botot s végigsuhintotta a gazdáján, Tripolszki pedig zsebkését rántotta elő s hátszurta vele teljes erővel a Horváth fiut úgy, hogy bicskáját alig tudta belőle kirántani.

Erre a megtámadottak elfutottak, a támadók pedig meglegedetten ballagtak hazafelé. Hanem szegény Horváth István nem sokáig bírta a szaladást. Elesett. Ott fetrengett a Kerék-utcában Pálinkás Mihály háza előtt vértócsában. Szólni nem tudott, mert a bicska a tüdejét szurta keresztül s így lábával rugdosta Pálinkásék nagykapuját mindaddig, míg a házbeliek ki nem jöttek s be nem vitték lakásukra.

Csakhamar értesítették ezután a történetéről Horváth szüleit, akik megjelenve, kórházba vitték a súlyosan megsebesült fiut, akit dr. Lendvai orvos vett kezelésbe s megállapította, hogy nincs remény felépüléséhez, mert a bicska átjárta a tüdejét.

Nyomban értesítették a gyilkosságról a csendőrséget, mire összefogdosták a tettes-

ket. Ezek be is vallottak mindent, mire szabadon eresztették őket.

A halállal vivődő fiut tegnap délelőtt ugyancsak kihallgatta Jákó, kir. járásbíró, aki a fentiek szerint mondta el az esetet.

A BÁCSKAI NAPLÓ

saját tudósítójának

TELEFON HIREI.

A képviselőházból.

Ures ház tárgyal. Az igazságügyminiszter benyújtja a kuriai bírákodásról szóló törvény meghosszabbítását.

A véderőjavaslathoz Herceg Sándor gazdapárti, majd Sztérényi József beszél közgazdasági szempontból. Kifejti, hogy a hadsereg fordított összegek visszafolytak az adózók közé.

Utána Batthyányi Tivadar gróf interpellál a horvát politika ügyében.

A delegációk.

Most már véglegesen elhatározott, hogy a delegációkat december 27-dikére négynapos ülésre Bécsbe összehívják. Erdemleges tárgyalás nem lesz, csak rövid indemnitást szavaznak meg. Erdemleges tárgyalásokra januárban hívják egybe a delegációkat, melyeknek ülését trónbeszéddel nyitják meg.

A király nem jön Budapestre.

Elhatározott dolog, hogy a király az idén már nem jön Budapestre. Május elsején jön Magyarországra júliusig, hol Budapestben, hol Gödöllőn fog időzni.

Két egyetem egyszerre.

Ma több nyugatmagyarországi vármegye küldöttségét fogadta Zichy János gróf kultuszminiszter a pozsonyi egyetem ügyében.

A miniszter feleletében kijelentette, hogy most már elhatározott tény, miszerint Debrecen és Pozsony egyszerre kapják meg az egyetemeiket és pedig az összes fakultások megoyításával.

Az olasz-török háboru.

Europai konfliktus.

Olaszország most már véglegesen elhatározta, hogy az olasz flotta blokálni fogja a Dardanellákat. A porta közömbösen nézi az akciót, mert a blokáddal elérkezettnek látja azt az időpontot, mikor a nagyhatalmaknak okvetlenül közbe kell lépniök a nemzetközi kereskedelem érdekében. A blokád különösen Oroszországot érdeklí és biztosra vehető, hogy flottatüntetést rendsz az olaszok blokád-akciója ellen.

A nagykikindai keményítőgyár leégett.

Nagykikindán kigyulladt az ottani nagy keményítőgyár és a földig leégett; a kár 350 000 korona. A tüzet rövidzárlat okozta.

A Romagna elsülyedése.

Triesztből táviratozzák, hogy Romagna hajó katasztrófájának nagyrészt a hajó tisztikara és legénysége az oka. A tisztikar és legénység gyáván viselkedett. A nőket és gyermekeket akadályozták a megmenekülésben, hogy gyávák módjára előbb a maguk életét menthessék meg.

A kivégzett milliomos.

Virginia amerikai államban ma végezték ki a halálraítelt többszörös milliomos hitvesgyilkost.

Szabadlábbon Péics T. István.

A cégek feljelentései
nem fedik a valót.

Szabadka, nov. 25.

(Saját tudósításunk.) Megirtuk tegnap, hogy Péics István helybeli kézműárust a rendőrség letartóztatta hitelezői kijátszás és csalás miatt, amelyel két budapesti kézműárucég és Tauszig Vilmos és társa cég vádolta.

Péics a nevezettekői több ezer korona értékű árut rendelt. A cégnek, mivel egykor Péics jó módu kisbirtokos volt, minden habozás nélkül adott Péicsnek hitelbe nagymennyiségű árut, amelyeken a szenvedélyes kártyás mindjárt tul is adott. A pénzt pedig elkártyázta.

A cégek követelték a pénzüket s mivel Péics nem fizetett, sőt kereken kijelentette, hogy nem fog fizetni, a cégek feljelentették s a rendőrség letartóztatta.

Ma azután Péicsért a rokonai jótálltak s kiderült az is, hogy a cégek feljelentései nem fedik meg a teljes valót s ezért a rendőrség Péicsét szabadon bocsátotta.

Ezt az embert a cégek hamis feljelentései folytán meghureolták a lapok és a rendőrség, most azzal akarják helyre reparálni, hogy szabadon bocsátják minden elégtétel nélkül.

Bostrány a kávéházban

— Ismét Szász Gyula hősködött. —

Összeszólalkozás, kihívás,
becsület bíróság, párbaj.

A Bácskai Napló eredeti riportja.

Szabadka, nov. 25.

Tegnap éjjel heves összeszólalkozás színhelye volt a Nemzeti Kávéház. Az összeszólalkozást Szász Gyula felsőkereskedelmi iskolai tanár rendezte, aki egy idő óta a bostrányok központjában áll.

Az összeszólalkozásra az adott okot, hogy Koch Zoltán, az állami mértékhitel- és hivatalnok azt mondta a Nemzeti Kávéház kaszírójának hevesen udvarló Szász tanárnak, akivel különben is nagyon jó barátságban volt:

— Te, ne oly hevesen, mert kikapcsolak . . .

Mindezt Koch viccből mondta s már tovább is akart állni, amikor Szász Gyula műfelháborodva ordította:

— Kikérem magamnak az ilyen konfidenciát. Vigyázzon maga, kölyök, mert végigpofozom a korzón . . .

Koch meglepődötten nézett a felfortyant Szászra. A kávéház vendégei felugrártak s a két vitatkozó köré csoportosultak.

Koch megkérdezte Szászt, fenntartja-e szavait s hajlandó-e visszavonni.

Szász erre még nagyobb indulatba jött s elkezdett hadonászni és kiabálni: hogy így meg úgy majd megtanítja ő ezt a kölyköt stb. stb.

Koch vette kabátját, kalapját és eltávozott.

Szász azt hitte, hogy ezzel be van fejezve a kávéházi affér.

Pedig a folytatása kihívás lett.

Koch Zoltán segédeivel dr. Szánthó Gyula Miklós és Kalmár Jenő munkásbiztosítói igazgatóval provokáltatta a hősködő Szászt, aki először dr. Miskolczy Agoston törvényszéki jegyzőt és Kertész Samu tanácsát nevezte meg segédekül.

Szász segédei békés uton akarták elintézni az incidenst, de Koch segédei becsületbíróságot kívántak. Ekkor Szász segédei lemondtak megbízásukról s erről értesítették felüket.

Szász most két huszártisztet nevezett meg segédül, akik azonban nem fogadták el a megbízást.

Szász már nem tudta, mit tegyen. Ad-

dig kapacitálta dr. Miskolczy Agostont és dr. Pirnitzer Miksát, míg azok — elfogadták.

A segédek összejöttek ma egy óraker s megalkották a becsületbíróságot, amelynek tagjai a segédeken kívül még két huszártiszt is.

Koch azért kívánta a becsületbíróságot, mert megtudta, hogy Szász disqualifikált egyén egy régebbi elintézetlen ügyéből kifolyólag.

A becsületbíróság határozatából eddig még semmi sem szivárgott ki.

SPORT.

Szegedi Felsőipariskolai Sport Egylet.
Bácska Sz. A. C. I. B. csapatai.

Holnap délután a zombori uti sporttelepen barátságos mérkőzés lesz Bácska I. B. és a Szegedi felsőkereskedelmi iskolások csapatai között. Bácska I. B. csapatban azonban az első csapatból is lesznek játékosok; ugyszintén a szegediek között is lesznek a szegedi Athletikai Klubból. Hiába, a sport vér pezseg. Hideg, hűvös idők járnak már mindenfelé, de a sportembert ez nem alterálja: ő futni, dolgozni, győzni akar. Hát rajta fiúk!

A „Bácska“ Szab. Athletikai Club
az 1911—12. évi bajnokságban.

Az idei football bajnokságért tíz csapat küzdött, tavaly ellenben csak négy csapat nevezett be. A benevezések nagy száma amellet tanuskodik, hogy a football sport mind nagyobb tért hódít a közönség körében és maga a footballozás, mint testedzés egyike a legelterjedtebb sportnemeknek, s hogy az ifjuság is legszívesebben a sportolásnak ezt a nemét kultiválja.

A délkerületi bajnokságért küzdő városok több egylettel szerepelnek. Így Arad három, Szabadka kettő, Temesvár kettő, Szeged egy, Ujvidék egy és Nagyikinda is egy egylettel nevezett be.

Mint már tudjuk, a folyó 1911—12. évi délkerületi bajnokságért a Bácska is benevezett egy csapattal, amelynek szereplését nemcsak a szabadkai sportkedvelők és a vidéki sportkörök kísérték nagy érdeklődéssel, hanem magában a főváros sportköreiben is. Általános meglepetést keltett veretlensége és goal aránya.

Most, hogy a Bácska az őszi fordulóban már lejátszotta minden mérkőzését, aktuálisnak láttuk Bácska elért eredményeit közölni.

A csapat neve	Adott goal	Kapott goal	Lemondott	Eldöntetlen	Pontszám
Temesvári K. Sp. E.	4				2
Aradi T. K.	6	1			2
Szegedi A. C.	2	1			2
Nagyikindai A. C.			1		2
Temesvári A. C.	4				2
Ujvidéki A. C.	7				2
Aradi T. E.			1		2
Szabadkai Sp. E.	1				2
Aradi A. C.	1				2
Osszesen:	25	2	2		18

A délkerületi bajnokság állása pedig
eddig a következő:

A csapat neve	Sorszám	Lejátszott	Hátralék	Nyert	Veszített	Eldöntetlen	Lemondott	Adott goal	Kapott goal	Pontszám
„Bácska“ Szab. Athl. C.	1	9		7				25	2	18
Aradi Athl. Club	2	8		6	1			35	5	14
Szegedi Athl. Club	3	7		4	2			27	5	10
Szabadkai Sport E.	4	7		2	1			8	5	10
Aradi Torna Klub	5	8		2	3			21	12	8
Temesvári K. Sport E.	6	7		1	3			5	7	7
Nagyikindai A. Club	7	7		1	3			3	14	8
Ujvidéki Athl. Club	8	8		1	5			2	33	6
Temesvári Athl. Club	9	7		2	4			4	13	4
Aradi Torna Egylet	10	9						9	0	

Igen erős küzdelem várható a második helyért az Aradi AC. és a Szabadkai Sp. E. közt. De a délvidéki bajnokság második helyezésébe a Szegedi AC. is bele fog szólalni. Alapjában véve csak az Aradi AC. és a Szegedi AC. jöhet számításba a második helyezés érdekében nagy goal arányuknál fogva.

Szerintünk a helyezés marad a bajnokság mostani állása szerint, mert nem tételjük fel a Szegedi AC. ról, hogy behozza az Aradi AC. nagy goaltöbbségét, ha mindjárt el is vesztené a Szabadkai Sp. E.-tel szemben a matchot. Ezt azonban a jövő vasárnap fogja igazolni.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A szabadkai színház sorsa.

A szabadkai színház pályázatának az Országos Színháztudományi Közlönyben való megjelenése után a jobb nevű vidéki direktorok azonnal nagy érdeklődést tanúsítottak a szabadkai színház iránt. Egymás után jöttek az igazgatók Szabadkára s a sajtót s a színházi bizottság tagjait és általában a befolyásosabb embereket kapacitálták s akarták megnyerni maguknak.

A hirdetmény megjelenése óta megszapordott a pályázók száma. Eddig tizenketten pályáztak a szabadkai színházra.

A pályázók névsora a következő: Nádasy József soproni, Szabó Ferenc nyitrai, Krémer Sándor szabadkai, Szalkai Lajos székesfehérvári, Heves Béla szatmári, Szilágyi Dezső erdélyi, Mariházi Miklós kecskeméti, Kövesy Albert volt pécsi szindirektor, továbbá Szabados László és Hidvéghy Ernő staggione direktorok, Thury Elemér Szathmáry Arpad és Tóth József sziművészek.

Az eddigi beérkezett pályázatok között Nádassy ajánlata nyújt legtöbbet.

A színházi bizottság december 8-án választja meg az új direktort.

Válás után.

Az este két francia társszerző vigjátékának volt a reprize félhelyárral üres ház előtt. A jelenlevő kis közönség nagyon jól mulatott a darab kacagtató jelenetein és a szereplők mókáin. Az esti előadás elég jól pergett le. A szereplők is jól játszottak és csak az elismerés hangján lehet róluk írni a — két naiván kívül.

* **Vihar a Fekete tengeren.** Érdekes és minden tekintetben elragadó mozgókép kerül bemutatásra a Hungáriában levő Lifka Bioskopban *A Fekete tenger zivatar közben* című képpel, amely élénk azt rettentő, pusztító orkánt, amely a Fekete tengeren szokott végig száguldani, azonkívül ma ismét bemutatásra az itt oly általánosan kedvelt *Eleven Ujság* legújabb kiadása, amely magában foglalja a múlt heti világ események főbb mozzanatait és a legutolsó párisi divatot. Általános közkívánatra az igazgatóság bemutatja ma szombaton és holnap, vasárnap a *Károly Ferenc József főhercegnek és Zita párnai hercegnőnek esküvőjét*, ahol tisztán kivehető az egész uralkodó család. Azonkívül a komikus képek is elsőrendűek, csupa Móric és Pali képekből vannak összeállítva. Az előadás vasárnap d. u. 3 óraker kezdődik.

Színházi műsor.

Szombat: Kis gróf.
Vasárnap délután Karenin Anna, este:
Kis gróf.
Hétfő: Kis gróf.
Kedd: Papa.
Szerda: Papa.

Szerelő felvétetik

Műszaki Iroda és Vállalatnál
VI-ik kör, István-utca 96. szám.

Ertesítés!

Van szerencsénk a Szabadka és vidéke nagyérdemű gazdaközönség szíves tudomására hozni, hogy Szabadkán, VI. kör, 18. szám alatt eddig fentartott bizományi raktárunkat saját kezelésbe vettük át és ezen a t. gazdaközönség kényelmére létesített vállalatunkat a mai naptól kezdve:

„KÜHNE“
mezőgazdasági gépgyár r. t.
főkraktára:
Szabadka, (VI., 18. szám)
cég alatt vezetjük tovább.

Főkraktárunk vezetésével régi tisztviselőnk: RADOVÁN J. PÉTER urat biztuk meg, ki szakbavágo bármely megkeresésre mindenkor készséggel fog a t. közönségnek részletes felvilágosítással szolgálni.

Főkraktárunkban állandóan nagy árukészletet tartunk és azon kellemes helyzetben leszünk, hogy szállításokat gyári áron lehető gyorsan eszközöljük.

Amidőn főkraktárunkat t. közönség nb. bizalmába ajánljuk, egyúttal kérjük, hogy szíves rendelkezéseivel minél gyakrabban szerencsétlenni kegyeskedjék.

Kiváló tisztelettel
„KÜHNE“
mezőgazdasági gépgyár r. t.

2258 szám, éln. 1911.

Pályázati hirdetmény.

Az özv. bajnai Vojnits Lukácsné szül. kamjonkai Szemző Jozefa urnő által tett 2000 koronás alapítvány évi kamataiból álló segély elnyerésére pályázatot hirdetek.

Az alapító levél értelmében ebben a segélyben azon szegény sorsu nő részesülhet, aki a bajnai Vojnits családból származik, s ha e családból származó igényjogosult nem volna, akkor bármely más Vojnits családból származó, ha pedig Vojnits nevű pályázó nem jelentkeznék, úgy abban bármely származásu szegénysorsu intelligens szabadkai illetőségű nő részesíthető.

Felhívom ennél fogva mindazokat, a kik ezen segélyt elnyerni óhajtják, hogy a fenti köteleket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket legkésőbb **1. évi december hó 14. tizenegyedik napjának d. e. 10 óráig** méltóságos Dr. Purgli Sándor főispán urhoz (Pestszálloda épület adják be.)
Szabadkán 1911 évi november hó 23-án.
Dr. Biró Károly s. k.
kir. tanácsos, polgármester.

2205—1—1

„Berlini Victória“
Általános Biztosító Részv. Társaság.
Alapított: 1853.

Biztosítási állomány 1910. végén K 2.273.943.548

Elfogad: Életbiztosításokat nyereség-részesedéssel. A tiszta nyereség 90%-a a biztosítottaknak szavatoltatik. Az 1910. évi letévre 83.680.194 kor. utaltatik át a biztosítottaknak mint nyereségrészesedés. Már 1878 óta az összes díjfizetések 3%-ával emelkedő osztalék fizettetik ki.

Példa: 10.000 koronás előrés és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 30 éves egyénnek csupán 5681 koronájába kerül.

Rövid, világos biztosítási feltételek fentartások nélkül. — Népbiztosítások heti 10, 20, 30, 40, 50, 60, 100 stb. fillér díjbefizetésekkel orvosi vizsgálat nélkül.

Életfogytiglani biztosítás:

vasuli- és gőzhajó-szerencsétlenség ellen.

A díj csak 1 évig fizetendő heti részletekben.

Ervényes az egész élettartamra az egész földön, európai folyóvizeken és tavakon.

Példa: 10.000 korona halálesetre, 15.000 korona teljes munkaképtelenség esetére, 5 korona naponként sérüléseknél. — Csak egy éven át hetenkénti 1 korona mellett.

Mindenmely felvilágosítással szolgál a **Helyi Vezérigénység I., Eötvös utca 108. szám.** — Telefon szám 612.

Eladó

pótlásra kitűnően alkalmas
erős pórbujtás ezrenként 44 kor.

Vegyes fehér bortermők: szlankamentka, mustos fehér, ezerjő, mézes fehér, olasz rizling. Vegyes fekete bortermők: nemes kadarka, opörtő, nagyburgundi. Vegyes csemege fajták: schasellas rouge, blanc, muskotály fajták stb.

Héger Nándor
szőlőbirtokosnál Kiskunhalason.

Becsületes munka! Olcsó árak!

Kenyér-utca 15, szám alatt kaphatók.

HERGZOG FERENCZ
papírtömlő készítő és fémházbanál

a legolcsóbb árak mellett kiválólag
rint a legjobb minőségű szövetekből
Fém-tömlők a legújabb divat sze-
(44 kor.)-tól feljebb!

REVERENDA 22 forint

Keresztény, csak keresztényenél vásárolhat!


GÖRÖG ANDRÁS
villanyberendezési vállalatánál

Szabadkán, V., Köteles-u. 249. szám. (Saját ház.)

Vállalatomnál készült
áram átalakítóba kapcsolt

házitelefon
és
csengőberendezés
mely áramot nem fogyaszt,
ki van zárva a sok kellemetlenség. Bekapcsolható
minden villamos vezetékkel.

Tantál- és Wolfram-lámpák
olcsó kaphatók!



MEGELOZOTT MOSKOVITS ANATOMIAI CIPOGYAR FIOKGYARTELEP. FIOKJA



anatómiai gyermek-czipőkben nagy választék.
Egységes szabott árak:
4.50, 6.50, 7.50, 8.50, 10 kor.

Házmesternek felvétetik egy nő gyermek-telen, esetleg kis családú józan életű házaspár
Kis Abel Petőfi-utca 33. sz.

Kiadó lakás!
Egy három szobából és a szükséges mellékhelyiségekből álló lakás, villany világítással esetleg istállóval
azonnal kiadó
II. kör. Vesselényi-ut. 298. sz. alatt.
Bővebbet Báich István tulajdonosnál

SZULTAN TORRÁS

BŐR-ÉS DÚS LITHION TARTALMÚ
GYÓGYÍTÓ ÉS ÜDÍTŐ ITAL.
KIVÁLÓ HÚGYHAJTÓ ÉS HÚGYSAVOLDÓ
KUTKEZELŐSÉG: EPERJES.

Kapható

ifj. Illés Antal
gyógyszertárában
I. kör, Eötvös-utca 62. sz.

Ujdonság! TRANSLATOR Ujdonság!

ujtás a házcsengő berendezéseken, amelyvel kiküszöbölve lesz annak költséges javítása és jókarban tartása. Mindenütt alkalmazható, ahol villanyos világítási és erőátviteli berendezés van.

Áramot nem fogyaszt! különösen alkalmas és gazdaságos

kávéházak, szállodák, vendéglők, pénzüzetek, iskolák, középületek és uradalmak stb. céljaira. Ara a legkisebb áramkörhöz való egy csengős készüléknek:

1. számú 15 kor., nyobbak: 3. számú 18 kor., 5. sz 20 kor., 7. számú 25 kor.
Ezektől eltérően nagyobb készülékek a legjutányosabb árakban készülnek.

Kapható: Műszaki Iroda és Vállalatnál VI., István-utca 96. szám.
Telefonszám: 606. Telefonszám: 606.

Viszonteladókna n a g y árengedmény!
Három-négy középiskolát végzett fiu GYAKORNOKNAK fölvetetik.

CSERMÁK JÁNOS

hirneves pilóta

vasárnap,

1911 november

26-án délután 3 órakor

a szabadkai
lóversenytéren

repül

Helyárak :

Páholy (négy személyre) 20 korona ;
tribün-jegy 3 korona ; második hely
korona ; harmadik hely 50 fillér.

1

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-Vállalat mint szövetkezet könyvnyomadáiban Szabadkán.

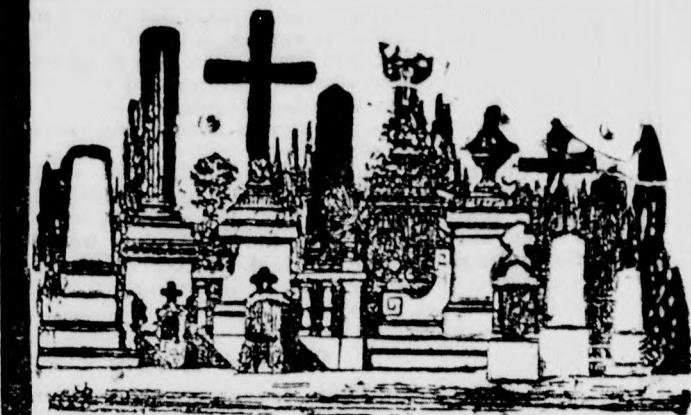
Palatinus és Barus sirkoraktára

Szabadka, Deák-u. Huspiac

Nagy raktár:

**sirkövekben
és kőfaragó
munkákban.**

Legolesőbbárak mellett készít
minden e szakba vágó munkát.



Az 1908 évi szabadkai Iparkiállításán bronz éremmel kitüntetve.

Majláth Gergely

cserépkályha, majolika és terakotta gyára

Szabadkán, II. kör, László-utca 387. szám.

Telefonszám 392.

Telefonszám 392



Van szerencsém az építető nagy
közönség szives figyelmét fel-
hívni, hogy **cserépkályha**
gyáramban gyártok a jelenkor
igényeinek teljesen megfelelő

cserépkályhákat

minden színben és nagyságban,
ezenkívül majolika terakottákat
raktáron tartok.

Elvállalok minden e szakmába

vágó munkálato kat, u. m.: **takaréktűzhelyek felállítását, cserép-
kályhák átrakásait és tisztításait, fürdőkádak berakásait, fal-
burkolatok kirakásait stb.**

Ugy a helybeli, mint vidéki megrendeléseket gyorsan
és lelkiismeretesen eszközöltnék.

Címemet ne tessék összetéveszteni, mert gyáram
csakis Szabadkán, II. kör, László-utca 387. szám alatt
a gázgyárral szemben van.

A nagyérdemű építkező közönség szives pártfogását kéri

Majláth Gergely

cserépkályha, majolika és terakotta-gyára.

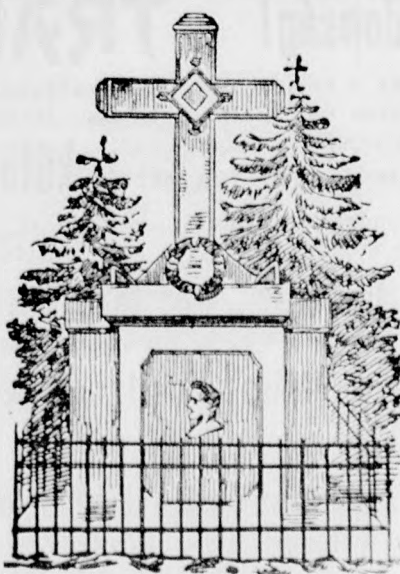


2027-1

Ajánlom saját készítményű



SIRKÖVEIMET



a legolesőbb gyári árban.

Elvállalok mindennemű **KOFARAGÓ-**

ÉS GIPSZMUNKÁKAT,


betük kivésését és aranyozását.

:-: Költségvetések és rajzok díjtalanul. :-:

Egyben felkérem a nagyérdemű közönsé-
get, hogy mielőtt bárhol sirkövet venne,
győződjék meg olesó áraitmról. —

Fekete Dezső

:-: Szabadka, Deák-utca :-:

Pinkovich-ház  (Huspiac.)

Gál Péter temetk. váll. mellett.